

Två år med Tidöavtalet – Vad har hänt?

Forum för Health Policy Frukostsamtal 10/12/2024

Presentationer

Lars-Ingvar Johansson

- Nya cancerstrategin: Dagens vård är fragmenterad, särskilt efter 5-årskontrollen. Det behövs ett nytt synsätt för att förbättra patientens resa.
- Utmaningar:
  - Brist på personal för framtida vårdbehov.
  - Ökande kostnader för läkemedel och svårigheter för patienter att hämta ut sina mediciner.
  - Patienter med kroniska sjukdomar behöver bättre stöd; det är samhällsekonomiskt lönsamt att underlätta deras liv.
- Förslag:
  - Måste räkna patienten som en helhet snarare än flera olika "kostnadsställen". Detta är intressant ur ett systemperspektiv och kan kopplas till hur vi mäter värde och effektivitet i vården.
  - Involvera patientföreträdare i processerna.
  - Utveckla en ny ekonomisk modell där patientens hela vårdresa räknas in, inte bara kortsiktiga kostnader.

Lena Furmark

Utmaningar:

- Vårdköerna är rekordlånga och leder till att patienter blir sjukare.
- Statens resurser används ineffektivt, och det saknas en nationell strategi för att minska köerna.

Lösningar:

- Inför ett nationellt vårdgarantikansli som kan hjälpa patienter att hitta snabbare vårdalternativ och därmed minska vårdköerna.
- Öka flexibiliteten i betalningsströmmarna så patienter kan välja vårdgivare utanför köerna.

Annemieke Ahlenius

Digitalisering:

- Sverige har potential att ligga i framkant när det gäller digitalisering och delning av hälsodata, både nationellt och i EU. Det är en framtidsfråga som kan påverka vårdens effektivitet, jämlikhet och patientupplevelse.
- Dock måste vi införa nationella standarder för journaldata eftersom hälsodata idag är inlåsta i separata system
  - ett standardiserat system behövs nationellt och internationellt för att minska regionala skillnader och förbättra samverkan mellan vårdgivare
- Pågående arbete med EHDS-lagstiftning (European Health Data Space) för att standardisera hälsodata och möjliggöra datadelning mellan vårdgivare och länder. Borde finnas implementerat och klart om 4 år.

Utmaningar:

- Trots framsteg inom digitalisering är många lösningar begränsade till offentlig vård och behöver utvidgas till privata aktörer.
- Det krävs svensk lagstiftning för att stödja implementeringen av europeiska standarder.

Johan Hultberg

Tidöavtalet och framtiden:

- Regionerna behöver bättre förutsättningar för att minska vårdköerna.
- Staten måste ta ett större ansvar för digitalisering, bland annat genom att sätta standarder för hälsodata.
- Ny cancerstrategi är nödvändig för att öka jämlikheten i vården.
- Det behövs incitament för att regioner ska följa vårdgarantin - i dagsläget händer inte mycket om vårdgarantin bryts.

Effektivitet:

- Sverige behöver mer vård för varje investerad krona. Fokus bör ligga på förebyggande vård och effektiv resursanvändning.
  - Effektivitetsdelegationen är ett intressant initiativ för att öka värdet per spenderad vårdkrona. Detta kan kopplas till behovet av förebyggande vård och hur resurser fördelas.
- Patientens rätt att söka vård måste stärkas, även internationellt, för att kapa köerna.

Dialog

- **Regeringen behöver ta konkreta steg för att minska vårdköerna.** Förslaget om att inrätta ett nationellt vårdgarantikansli illustrerar behovet av strukturella lösningar, medan vikten av incitament för regionerna att följa vårdgarantin lyfter en mer praktisk dimension av problemet.
- **Förändringar i eller förtydligande av ansvarsfördelningen är avgörande för att lösa vårdens strukturella problem.** Visioner om digitalisering och förbättrade vårdflöden måste balanseras mot praktiska hinder, som regionernas brist på gemensamma standarder och behovet av samordnade initiativ för att säkerställa effektivisering. Här blir frågor om huvudmannaskap och styrning viktiga.
- **Effektivitet i vården måste prioriteras över att tillföra mer resurser.** Flera deltagare betonade vikten av att utnyttja befintliga resurser på ett smartare sätt. Det handlar om att stärka samordningen och förbättra processer för att minska slöseri och frigöra kapacitet inom vården, snarare än att enbart tillföra mer finansiering.
- **Frågor om digitalisering och datadelning är viktiga men kräver både lagstiftning och resurser för att realiseras.** Möjligheten att göra Sverige ledande i EU genom digitalisering är en stark vision, men den förutsätter att både tekniska och administrativa hinder hanteras genom samarbete mellan regionerna och nationell lagstiftning.
- **Samordning mellan kommuner, regioner och staten är nödvändig för att skapa en mer jämlik och effektiv vård.** Spannet mellan visioner och praktiska utmaningar, från digitalisering till vårdköer, understryker behovet av att överbrygga skillnader mellan olika aktörer i systemet för att säkerställa bättre vård och jämlikhet.
- **Patientperspektivet måste stärkas i vården.** Diskussionen lyfte hur patienten ofta ses som en "kostnad" snarare än en central aktör i vårdsystemet. Samtidigt framhölls digitaliseringens potential att stärka patientens roll genom bättre tillgång till information och individanpassade lösningar.